

Uzasadnienie

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2027 jest aktem wykonawczym wydawanym na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1799 oraz z 2025 r. poz. 1792), zwanej dalej „ustawą”.

Projekt programu badań statystycznych statystyki publicznej przygotowuje Prezes Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy po rozpoznaniu zapotrzebowania na informacje i analizy statystyczne i przedstawia go Radzie Statystyki, która zgodnie z art. 15 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy ustala projekt programu badań statystycznych statystyki publicznej i przedstawia go Radzie Ministrów.

Przedłożony projekt Programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2027, zwany dalej: „projekt Pbssp na rok 2027”, będący załącznikiem do ww. rozporządzenia, składa się z dwóch części.

Pierwsza część zawiera informacje o badaniu i wskazuje szczegółowo dla każdego badania:

- 1) symbol;
- 2) temat;
- 3) cykliczność;
- 4) prowadzącego badanie (organ lub podmiot);
- 5) cel;
- 6) zakres podmiotowy;
- 7) zakres przedmiotowy;
- 8) źródła danych;
- 9) rodzaje wynikowych informacji statystycznych;
- 10) formy i terminy udostępnienia wynikowych informacji statystycznych.

W drugiej części jest zawarta informacja dotycząca przekazywanych danych, obejmująca:

- 1) źródło danych;
- 2) podmiot przekazujący dane, metodę obserwacji;
- 3) zakres danych, w tym szczegółowy zakres danych osobowych z katalogu danych wymienionych w art. 35b ust. 1 ustawy;
- 4) częstotliwość, termin przekazania danych, obligatoryjność/dobrowolność przekazania danych;

- 5) poziom agregacji, postać i formę danych, miejsce przekazania danych;
- 6) symbol badania, w którym są wykorzystywane dane.

Dwuczęściowa budowa projektu Pbssp na rok 2027 ma na celu przekazanie prostej i przejrzystej informacji o prowadzonych badaniach oraz ułatwienie respondentom dotarcia do informacji o zakresie danych, jakie będą zobowiązani przekazywać. Wprowadzenie informacji dotyczących symboli badań umożliwi identyfikację badań, w których poszczególne dane będą wykorzystywane. Taki układ może również służyć do oceny adekwatności i niezbędności przetwarzania danych, co ma istotne znaczenie w przypadku danych osobowych zważywszy na brzmienie art. 35a ust. 2 ustawy, który wskazuje, że dane osobowe są zbierane dla celów statystycznych, jeżeli tego celu nie można osiągnąć za pomocą innych danych.

Projektowi Pbssp na rok 2027 towarzyszą postanowienia ogólne i objaśnienia, które zawierają informacje ułatwiające korzystanie z dokumentu.

Projekt Pbssp na rok 2027 zawiera badania prowadzone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ministrów i centralne organy administracji rządowej, Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Przewodniczącą Komisji Nadzoru Finansowego, jak również badania realizowane wspólnie przez służby statystyki publicznej z innymi organami administracji rządowej. Badania te będą realizowane przez zbieranie informacji na zasadach dobrowolności albo obligatoryjnie, w formie sprawozdawczości bieżącej w 2027 r., sprawozdawczości rocznej z danymi za rok 2027, przekazywanej przez podmioty w roku 2028 oraz wskazanych danych za lata poprzednie.

Zakres tematyczny projektu Pbssp na rok 2027 jest wynikiem współpracy i szerokich konsultacji z organami administracji publicznej, władzami samorządowymi, organizacjami społecznymi i związkowymi oraz z przedstawicielami środowisk naukowych. Prace nad projektem były ukierunkowane na:

- 1) uwzględnianie zagadnień zaspokajających potrzeby szerokiego kręgu użytkowników informacji statystycznych, a zwłaszcza zapewnianie im informacji niezbędnych do prawidłowej realizacji ich funkcji, jak również szeroko rozumianych potrzeb informacyjnych społeczeństwa;
- 2) wnikliwą ocenę dotychczasowego zakresu badań i przeanalizowanie projektowanych zamierzeń programowych pod kątem celowości, społecznej użyteczności i przydatności pozyskiwanych informacji, a także pod kątem możliwości wykonawczych systemu statystyki publicznej;

- 3) zaspokajanie potrzeb informacyjnych wynikających z zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu członkostwa w organizacjach międzynarodowych, a zwłaszcza z wymogów Unii Europejskiej (UE) w zakresie przekazywania danych na potrzeby informacyjne związane z członkostwem Polski w UE;
- 4) przewidywanie nowych potrzeb informacyjnych.

Przy określaniu zamierzeń programowych podstawowym celem jest dostarczanie przez statystykę publiczną rzetelnych, obiektywnych, profesjonalnych, niezależnych i społecznie użytecznych oficjalnych informacji statystycznych na potrzeby organów administracji publicznej, samorządu terytorialnego oraz na rzecz szerokiego i systematycznego informowania społeczeństwa. Pozyskiwane dane będą służyć opracowaniu informacji obrazujących zjawiska i procesy kształtujące aktualną sytuację społeczno-gospodarczą kraju oraz stanowiących podstawę określania tendencji rozwojowych i prognozowania.

Pozyskiwane w ramach badań wynikowe informacje statystyczne pozwolą na ustalenie podstawowych wielkości i wskaźników, do których ogłaszania, na podstawie odrębnych przepisów, jest obowiązany Prezes Głównego Urzędu Statystycznego.

Projekt Pbssp na rok 2027 zawiera 254 badania, z czego:

- 1) 178 badań będzie prowadzonych przez służby statystyki publicznej (Główny Urząd Statystyczny i urzędy statystyczne);
- 2) 44 badania będą prowadzone wspólnie przez Główny Urząd Statystyczny, ministerstwa, Narodowy Bank Polski, Komisję Nadzoru Finansowego i urzędy centralne;
- 3) 32 badania będą prowadzone przez ministerstwa, Narodowy Bank Polski i urzędy centralne.

Do projektu Pbssp na rok 2027 wprowadzono nowe badania:

- 1) 1.21.16 Statystyki dotyczące ludności i mieszkań przy wykorzystaniu różnych źródeł danych – prace przygotowawcze;
- 2) 1.21.17 Polonia i Polacy za granicą – sytuacja demograficzna i społeczno-gospodarcza (Norwegia, Niemcy) (badanie cykliczne, cykliczność dwuletnia).

W projekcie Pbssp na rok 2027 ujęto ponadto następujące badania cykliczne realizowane z podaną poniżej cyklicznością:

- 1) 1.04.09 Działalność integracyjna podmiotów ekonomii społecznej, co 2 lata;

- 2) 1.23.30 Zapotrzebowanie rynku pracy na pracowników według zawodów, co 3 lata;
- 3) 1.28.11 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami w samorządzie gminnym, co 4 lata;
- 4) 1.45.01 Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych – opracowanie wyników, co 3 lata.

Z projektu Pbssp na rok 2027 usunięto badanie stałe 1.61.13 Instrumenty finansowe przedsiębiorstw niefinansowych.

Do projektu Pbssp na rok 2027, w porównaniu do Pbssp na rok 2026, zostały wprowadzone nowe obowiązki sprawozdawcze wynikające z ujęcia w projekcie Pbssp na rok 2027 nowych zestawów danych:

- 1) MZ-90 – sprawozdanie o udzielających świadczeń w ramach praktyki zawodowej, w tym specjaliści (sprawozdanie Ministerstwa Zdrowia);
- 2) G-09.10.01 – sprawozdanie o skutkach środowiskowych działalności podmiotów niebędących zakładami górniczymi wykonujących prace/usługi w zakresie gospodarki wód słonych na rzecz górnictwa węgla kamiennego (sprawozdanie Ministerstwa Energii);
- 3) PiPzG – Polonia i Polacy za granicą (ankieta GUS).

W porównaniu do Pbssp na rok 2026, zostały wprowadzone nowe zestawy danych z systemów informacyjnych:

- 1) AMW SI 01 – dane dotyczące inwestycji w obronność, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Agencję Mienia Wojskowego;
- 2) IERiGŻ SI 01 – dane dotyczące inwestycji brutto gospodarstw rolnych osób fizycznych, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej — Państwowy Instytut Badawczy;
- 3) IMP CRCZ 01 – dane dotyczące chorób zawodowych, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Instytut Medycyny Pracy im. prof. dr med. Jerzego Nofera;
- 4) KIRM RRM 01 – dane o ratownikach medycznych, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Krajową Izbę Ratowników Medycznych;
- 5) KNF SIUKNF 09 – dane dotyczące ryzyka prawnego w sektorze banków komercyjnych i oddziałów instytucji kredytowych, wynikającego z kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych w euro i franku szwajcarskim, zabezpieczonych hipoteką, który

- nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Komisję Nadzoru Finansowego;
- 6) KRUS CSFK 04 – dane ze sprawozdania Rb-FER, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
 - 7) MEN SIO 11 – dane dotyczące wyników egzaminów ósmoklasisty, zawodowych i maturalnych, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Edukacji Narodowej;
 - 8) MF JPK_PKPiR 01 – dane dotyczące podmiotów prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów (dane według JPK_PKPiR), który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Finansów;
 - 9) MF SCRCM 02 – dane dotyczące nieruchomości, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Finansów;
 - 10) MKiŚ SI 02 – dane dotyczące monitorowania powierzchni pokrycia terenu, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Klimatu i Środowiska;
 - 11) MKiŚ SI 03 – dane dotyczące monitorowania powierzchni pokrycia terenu koronami drzew, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Klimatu i Środowiska;
 - 12) MON ZWSI RON 03 – dane dotyczące inwestycji w obronność, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Obrony Narodowej;
 - 13) MRPiPS CAS 05 – dane z informacji statystycznej z działalności ośrodków adopcyjnych, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
 - 14) MRiT PEF 01 – dane dotyczące wystawionych faktur ustrukturyzowanych, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Rozwoju i Technologii;
 - 15) MS KRZ 01 – dane dotyczące wniosków o upadłość podmiotów gospodarczych (obwieszczenie zarządzenia o wpisanie do repertorium wniosku o ogłoszenie upadłości), który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Sprawiedliwości;
 - 16) MS KRZ 02 – dane dotyczące postanowień o upadłość podmiotów gospodarczych (obwieszczenie postanowienia o ogłoszeniu upadłości), który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Sprawiedliwości;
 - 17) MZ_CSIOZ RPWDL 02 – dane dotyczące indywidualnych i grupowych praktyk

zawodowych, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Ministerstwo Zdrowia;

18) NID REZ 06 – dane dotyczące decyzji o wykreśleniach z rejestru zabytków, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Narodowy Instytut Dziedzictwa;

19) ZIOTP WFK 01 – dane dotyczące inwestycji w obronność, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego;

20) ZUS KSI 18 – dane ze sprawozdań Rb-FUS, Rb-FEP, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Zakład Ubezpieczeń Społecznych;

21) ZUS KSI 19 – dane ze sprawozdania Rb-FEP, który nakłada nowy obowiązek przekazywania danych na Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Z projektu Pbssp na rok 2027, w porównaniu do Pbssp na rok 2026, został usunięty zestaw danych IF – sprawozdanie o wykorzystaniu instrumentów finansowych w przedsiębiorstwach niefinansowych.

Sformułowanie „odrębne ustawy” użyte w części I projektu Pbssp na rok 2027, jeżeli zostało użyte w badaniu, odnosi się do zakresu przedmiotowego tego badania. Natomiast jeżeli sformułowanie „odrębne ustawy” występuje w części II projektu Pbssp na rok 2027, wynika to z braku możliwości wskazania konkretnych przepisów ani określenia „zakresu” tych przepisów, które pozwalałyby na ich jednoznaczną identyfikację; tytułem przykładu sformułowanie „odrębnych ustaw” ma zastosowanie w przypadku funduszy nadzorowanych przez BGK – obecnie jest ich około dwudziestu powołanych odrębnymi ustawami. Ich działalność jest różnorodna (od finansowania zadań inwestycyjnych na kolei do gwarantowania kredytów studenckich), a model funkcjonowania nie jest wystandardyzowany, ale każdorazowo określany w przepisach je powołujących.

W zakresie wykorzystania uchylonego aktu prawnego w części I projektu Pbssp na rok 2027 w badaniu o symbolu 1.30.20 (104), w brzmieniu „rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2024 r. poz. 80) należy wyjaśnić, że wynika to z konieczności pozyskiwania danych z zakresu ramowych planów nauczania w 2023 r. na potrzeby obliczenia Rachunku Satelitarnego Sportu za 2023. Metryka aktu powinna odzwierciedlać stan prawny na dzień 31.12.2023 r.

W zakresie wykorzystania uchylonego aktu prawnego w projekcie Pbssp na rok 2027 w

badaniach o symbolach 1.27.01 (071), 1.27.14 (073) oraz w lp. 23.1, w brzmieniu „wykaz szkół przekazanych do prowadzenia na podstawie art. 5 ust. 5g ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156)” należy wyjaśnić, że obecna nazwa zestawu MEiN SIO 08 jest prawidłowa i nie należy jej zmieniać z uwagi na to, że w zakresie podmiotowym znajdują się szkoły, które zostały powołane na podstawie uchylonego artykułu ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty; Główny Urząd Statystyczny gromadzi informacje o szkołach, które były przekazywane do prowadzenia innym podmiotom począwszy od 2013 r., kiedy to uchylony artykuł obowiązywał.

Stosowane w opisach badań w ust. 5. Cel badania sformułowania „Eurostat i inne zagraniczne instytucje statystyczne” oraz „organizacje międzynarodowe” zostały zastosowane w celu poinformowania użytkowników o realizowaniu badań również na potrzeby międzynarodowe, tj. Eurostatu i innych organizacji międzynarodowych.

Zastosowane w opisach badań w ust. 5. Cel badania sformułowanie „na potrzeby porównań międzynarodowych” ma na celu poinformowanie użytkowników o realizacji badań również do porównań różnych aspektów życia w państwach Unii Europejskiej.

Zmienna „Stopień pokrewieństwa” / „Stosunek pokrewieństwa” jest wykorzystywana w celach statystycznych przez Główny Urząd Statystyczny jako zmienna pomocnicza do wyodrębniania rodzin i określania ich typów. Zmienna jest pozyskiwana w zestawach danych: MRPiPS ŚFA 01 – dane o beneficjentach i członkach ich rodzin, dochodach osób, zasądzonych alimentach, dłużnikach alimentacyjnych, rodzajach wypłaconych świadczeń, MRPiPS KSMPS 02 – dane o osobach, rodzinie, świadczeniach, MRPiPS KSMŚR 02 – dane o osobach, dochodach osób, dochodach rodzin, rodzajach i kwotach świadczeń, MRPiPS SI KDR 01 – dane o członkach rodzin wielodzietnych, którym została przyznana Karta Dużej Rodziny, KRUS nSIU 03 – dane dotyczące ubezpieczonych i płatników składek, KRUS FARMER 05 – dane dotyczące świadczeniobiorców KRUS, ZUS KSI 09 – dane o osobach występujących o przyznanie świadczenia wychowawczego, ZUS KSI-RCR 01 – dane dotyczące osób zgłoszonych przez ubezpieczonego do ubezpieczenia zdrowotnego oraz ubezpieczonego zgłaszającego do ubezpieczenia zdrowotnego te osoby, MC ROUNNP_PESEL 01 – dane o obywatelach Ukrainy, którym nadano numer PESEL, w sposób określony w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, KGSG ROUPTRP 01 – dane o obywatelach Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o osobach sprawujących faktyczną pieczę nad dzieckiem.

Zgodnie z art. 10 ustawy dane jednostkowe identyfikowalne zebrane w badaniach statystycznych

są objęte tajemnicą statystyczną i podlegają bezwzględnej ochronie. Dane te mogą być wykorzystywane wyłącznie do opracowań, zestawień i analiz statystycznych oraz do tworzenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego operatu do badań statystycznych; udostępnianie lub wykorzystywanie tych danych dla innych, niż podane w ustawie, celów jest zabronione.

Projektowane rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r. Wynika to z art. 18 ust. 1 ustawy, który stanowi, że Rada Ministrów ustala corocznie Program badań statystyki publicznej.

Koszty badań realizowanych przez służby statystyki publicznej w ramach Pbssp 2027 zostały oszacowane zgodnie z „Wytycznymi do kalkulacji kosztów badań statystycznych i innych prac realizowanych przez jednostki organizacyjne służb statystyki publicznej” stanowiące załącznik do zarządzenia wewnętrznego nr 6 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 lutego 2026 r. w sprawie kalkulacji kosztów badań statystycznych i innych prac realizowanych przez jednostki służb statystyki publicznej.

Zgodnie ze wstępną opinią projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem UE.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji do Komisji Europejskiej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym organom i instytucjom UE, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE) w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, str. 42 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 1, str. 446).

Projekt będzie miał wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.) w ten sposób, że ww. podmioty będą obowiązane do przekazania danych statystycznych, zgodnie z zakresem przedmiotowym badania.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w

Biuletynie Informacji Publicznej Głównego Urzędu Statystycznego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, wobec czego każdy będzie miał możliwość zgłosić zainteresowanie pracami nad projektem.

Stosownie do art. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, projekt zostanie wpisany do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem RD288.